

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 25. junija 2020*

„Pritožba – Javni uslužbenci – Evropski parlament – Pogodbeni uslužbenec – Člena 12a in 24 Kadrovskih predpisov za uradnike Evropske unije – Psihično nadlegovanje – Prošnja za pomoč – Pravica do izjave – Zavrnitev prošnje za pomoč – Člen 41 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Obseg sodnega nadzora“

V zadevi C-570/18 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 10. septembra 2018,

HF, ki jo zastopa A. Tymen, avocate,

pritožnica,

druga stranka v postopku je

Evropski parlament, ki ga zastopata E. Taneva in T. Lazian, agenta,

tožena stranka na prvi stopnji,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi A. Arabadjiev, predsednik senata, T. von Danwitz in A. Kumin (poročevalec), sodnika,

generalni pravobranilec: H. Saugmandsgaard Øe,

sodna tajnica: V. Giacobbo-Peyronnel, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 13. novembra 2019,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 29. januarja 2020

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Pritožnica s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 29. junija 2018, HF/Parlament (T-218/17, EU:T:2018:393; v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je to zavrnilo njeno tožbo, prvič, za razglasitev ničnosti odločbe Evropskega parlamenta z dne 3. junija

* Jezik postopka: francoščina.

2016, s katero je organ te institucije, pristojen za sklepanje pogodb o zaposlitvi, zavrnil njeno prošnjo za pomoč, vloženo 11. decembra 2014, in drugič, za povrnitev škode, ki naj bi jo pritožnica utrpela zaradi nezakonnosti, ki jih je ta organ storil pri obravnavi navedene prošnje za pomoč.

- 2 Parlament je z nasprotno pritožbo Sodišču predlagal, naj izpodbijano sodbo razveljavi, ker naj bi Splošno sodišče v točkah 80, 81 in 123 te sodbe napačno uporabilo pravo, zavrne tožbo na prvi stopnji in pritožnici naloži plačilo stroškov.

Pravni okvir

- 3 Člen 12a Kadrovskih predpisov za uradnike Evropske unije v različici, ki se uporablja za spor (v nadaljevanju: Kadrovski predpisi), določa:

„1. Uradniki se vzdržijo vseh oblik psihičnega nasilja ali spolnega nadlegovanja.

[...]

3. ‚Psihično nasilje‘ pomeni vsako neprimerno ravnanje, ki traja, se ponavlja ali je sistematično in vključuje fizično vedenje, govorjen ali pisan jezik, geste ali druga dejanja, ki so namerna in lahko razvrednotijo osebnost, dostojanstvo ali fizično ali psihološko integriteto katere koli osebe.“

- 4 Člen 24 teh kadrovskih predpisov določa:

„Unija pomaga vsakemu uradniku, zlasti pri sodnih postopkih proti kateri koli osebi, ki njemu ali članu njegove družine grozi, ga žali ali kleveta ali klevete širi, ali ob kakršnem koli napadu nanj ali njegovo lastnino oziroma člana njegove družine ali njegovo lastnino, če je tak napad posledica njegovega položaja ali njegovih nalog.

Uradniku solidarno povrnejo tako nastalo škodo, kolikor je ni povzročil namerno ali iz hude malomarnosti in mu nadomestila ni uspelo dobiti od osebe, ki je povzročila škodo.“

- 5 Člen 90 navedenih kadrovskih predpisov določa:

„1. Vsaka oseba, za katero veljajo ti kadrovski predpisi, lahko pri organu za imenovanja vloži zahtevo za sprejem odločitve, ki se nanaša nanjo. Organ obvesti zadevno osebo o svoji obrazloženi odločitvi v štirih mesecih od datuma zahteve. Če po izteku tega roka ni odgovora na zahtevo, se šteje, da gre za molk organa, ki pomeni zavrnitev zahteve, zoper katero se lahko vloži pritožba v skladu z naslednjim odstavkom.

2. Vsaka oseba, za katero veljajo ti kadrovski predpisi, lahko pri organu za imenovanja vloži pritožbo zoper akt, ki je imel zanjo negativne posledice, ne glede na to, ali je omenjeni organ sprejel odločitev ali pa ni sprejel nobenega od ukrepov, predpisanih v Kadrovskih predpisih. Pritožbo je treba vložiti v treh mesecih [...].

[...]

Organ obvesti zadevno osebo o svoji obrazloženi odločitvi v štirih mesecih od datuma zahteve. Če po izteku tega roka odgovor na pritožbo ni prejet, se šteje, da gre za molk organa, ki pomeni zavrnitev zahteve, zoper katero se lahko vloži pritožba po členu 91.“

Dejansko stanje

- 6 Dejansko stanje je navedeno v točkah od 1 do 33 izpodbijane sodbe in ga je mogoče povzeti, kot sledi v nadaljevanju.
- 7 Pritožnica, HF, je med letoma 2005 in 2015 pod različnimi zaposlitvenimi statusi delala kot pomožna uslužbenka, pogodbeni uslužbenka oziroma začasna uslužbenka v okviru Avdiovizualnega oddelka Generalnega direktorata Evropskega parlamenta za komuniciranje.
- 8 Pritožnica je z dopisom z dne 11. decembra 2014, naslovljenim na generalnega sekretarja Parlamenta (v nadaljevanju: generalni sekretar) ter poslanim v vednost predsedniku Posvetovalnega odbora za nadlegovanje in njegovo preprečevanje na delovnem mestu (v nadaljevanju: Posvetovalni odbor), predsedniku Parlamenta in generalnemu direktorju Generalnega direktorata za kadrovske zadeve Generalnega sekretariata Parlamenta (v nadaljevanju: generalni direktor za kadrovske zadeve), na podlagi člena 90(1) Kadrovskih predpisov vložila prošnjo za pomoč v smislu člena 24 Kadrovskih predpisov (v nadaljevanju: prošnja za pomoč). Natančneje, prosila je, naj se sprejmejo nujni ukrepi za takojšnjo zaščito pred njenim domnevnim nadlegovalcem in naj organ, pristojen za sklepanje pogodb o zaposlitvi pri Parlamentu (v nadaljevanju: OPSP), začne upravno preiskavo za ugotovitev resničnosti dejstev.
- 9 Pritožnica je v utemeljitev te prošnje trdila, da jo je vodja Avdiovizualnega oddelka (v nadaljevanju: vodja oddelka) psihično nadlegoval v smislu člena 12a Kadrovskih predpisov. To nadlegovanje naj bi se izražalo v obnašanju, besedah in pisanjih zadnjenavedenega, zlasti na službenih sestankih.
- 10 Generalni direktor za kadrovske zadeve je v dopisu z dne 4. februarja 2015 pritožnico obvestil, da je bil v njen prid sprejet ukrep za njeno prerazporeditev na Oddelek za program obiskovalcev, da bi se zagotovila njena oddaljitev od vodje oddelka.
- 11 Generalni direktor za kadrovske zadeve je z dopisom z dne 8. decembra 2015 pritožnico obvestil, da namerava, potem ko je Posvetovalni odbor med drugim zaslišal vodjo oddelka ter štirinajst drugih uradnikov in uslužbencev v Avdiovizualnem oddelku, njeno prošnjo za pomoč šteti za neutemeljeno.
- 12 Pritožnica je z dopisom z dne 17. decembra 2015 zaprosila za posredovanje poročila, ki je bilo po njenem mnenju poročilo „o preiskavi“, ki ga je pripravil Posvetovalni odbor. Ta prošnja je bila ponovljena v dopisu z dne 5. februarja 2016.
- 13 Generalni direktor za kadrovske zadeve je v dopisu z dne 9. februarja 2016 pritožnici določil rok, ki se je iztekel 1. aprila 2016, za predložitev pisnih pripomb glede njegove namere o zavrnitvi navedene prošnje za pomoč. Poleg tega ji je sporočil, da mu je Posvetovalni odbor poslal zgolj mnenje, v katerem je ugotovil neobstoj psihičnega nadlegovanja. V zvezi s tem naj bi bilo običajno, da mu Posvetovalni odbor ni poslal poročila, kakršno je navedeno v členu 14 internih pravil glede nadlegovanja, saj naj bi ta odbor tako poročilo pripravil le v primerih, v katerih ugotovi obstoj psihičnega nadlegovanja.
- 14 Pritožnica je 1. aprila 2016 predložila pisne pripombe, v katerih je ponovila, da je ravnanje vodje oddelka v odnosu do nje pomenilo „psihično nasilje“ v smislu člena 12a Kadrovskih predpisov, in zlasti izpodbijala trditev generalnega direktorja za kadrovske zadeve, da Posvetovalni odbor ni pripravil poročila v smislu člena 14 internih pravil glede nadlegovanja, ampak je izdal samo mnenje. V zvezi s tem je trdila, da ji je bila s tem, da ji generalni direktor za kadrovske zadeve ni posredoval vseh ugotovitev Posvetovalnega odbora, kršena pravica do obrambe, pripombam, ki jih je predložila, pa odvzet vsakršen polni učinek.

- 15 Generalni direktor za kadrovske zadeve je kot OPSP z odločbo z dne 3. junija 2016 zavrnil prošnjo za pomoč (v nadaljevanju: sporna odločba). V tej odločbi je med drugim navedel, da je bila pritožnica v celoti in podrobno seznanjena z razlogi, iz katerih je nameraval 8. decembra 2015 zavrnil prošnjo za pomoč. Poleg tega je generalni direktor za kadrovske zadeve menil, prvič, da pritožnica ni imela subjektivne pravice do tega, da se ji posredujejo poročila o preiskavi, mnenje ali zapisniki o zaslišanju prič, ki jih je pripravil Posvetovalni odbor. Drugič, generalni direktor za kadrovske zadeve je ohranil analizo, ki jo je predstavil v dopisu z dne 8. decembra 2015, in torej odločil, da se za položaj, ki ga je opisala pritožnica, ne prizna, da spada v okvir pojma „psihično nasilje“ v smislu člena 12a Kadrovskih predpisov.
- 16 Pritožnica je 6. septembra 2016 na podlagi člena 90(2) Kadrovskih predpisov zoper izpodbijano odločbo vložila pritožbo. V utemeljitev te pritožbe se je sklicevala na kršitev pravice do obrambe, člena 41 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), pravice do izjave in načela kontradiktornosti ter na nepravilnosti v postopku Posvetovalnega odbora, očitne napake pri presoji, kršitev členov 12a in 24 Kadrovskih predpisov in kršitev obveznosti pomoči in dolžnosti skrbnega ravnanja.
- 17 Generalni sekretar je kot OPSP navedeno pritožbo z odločbo z dne 4. januarja 2017 zavrnil.
- 18 Glede očitka pritožnice, da OPSP ni posredoval poročila, ki ga je sestavil Posvetovalni odbor, in zapisnikov o zaslišanju prič, je generalni sekretar med drugim menil, da glede na sodno prakso, ki izhaja iz sodb z dne 11. julija 2013, Tzirani/Komisija (F-46/11, EU:F:2013:115), in z dne 23. septembra 2015, Cerafogli/ECB (T-114/13 P, EU:T:2015:678), OPSP teh dokumentov ni dolžan posredovati pritožnici, zlasti ker mora Posvetovalni odbor v okviru Parlamenta delati strogo zaupno in so njegovi dokumenti tajni. Da bi se zagotovila svoboda govora vseh udeležencev, zlasti prič, pa naj OPSP teh dokumentov ne bi mogel posredovati pritožnici.
- 19 Generalni sekretar je glede obstoja „psihičnega nasilja“ v smislu člena 12a(3) Kadrovskih predpisov v obravnavanem primeru menil, da „se, splošno gledano, za dejanja, ki jih navaja [pritožnica], ne zdi, da pomenijo neprimerno ravnanje vodje oddelka do podrejenega“.

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

- 20 Pritožnica je 12. aprila 2017 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo, prvič, za razglasitev ničnosti odločbe Parlamenta z dne 3. junija 2016, s katero je OPSP zavrnil njeno prošnjo za pomoč, vloženo 11. decembra 2014, in drugič, za povrnitev škode, ki naj bi pritožnici nastala zaradi nepravilnosti, ki jih je ta organ storil pri obravnavi te prošnje.
- 21 V utemeljitev predlogov za razglasitev ničnosti je pritožnica uveljavljala tri tožbene razloge, pri čemer se je prvi nanašal na kršitev pravice do obrambe, člena 41 Listine, pravice do izjave in načela kontradiktornosti, drugi na procesne napake in, natančneje, na to, da naj bi bil postopek Posvetovalnega odbora nezakonit in pristranski, tretji pa na očitne napake pri presoji, kršitev dolžnosti pomoči in dolžnosti skrbnega ravnanja ter kršitev členov 12a in 24 Kadrovskih predpisov.
- 22 Pritožnica je v utemeljitev svojega odškodninskega zahtevka trdila, da je zaradi nezakonitosti, ki jih je OPSP storil pri obravnavi njene prošnje za pomoč, utrpela nepremoženjsko škodo. Iz teh razlogov je zahtevala, naj se ji dodeli odškodnina v višini 70.000 EUR. Poleg tega je pritožnica zahtevala dodatni znesek 20.000 EUR za povrnitev nepremoženjske škode zaradi nepravilnosti, ki so vplivale na postopek preiskave, v obravnavani zadevi v zvezi z delom Posvetovalnega odbora. Tako je OPSP po mnenju pritožnice pri obravnavi prošnje za pomoč med drugim kršil načelo razumnega roka.
- 23 Splošno sodišče je tožbo z izpodbijano sodbo v celoti zavrnilo kot neutemeljeno.

Predlogi strank

Predlogi v pritožbi

- 24 Pritožnica s pritožbo Sodišču predlaga, naj:
- izpodbijano sodbo razveljavi in posledično
 - ugodi njenim predlogom na prvi stopnji;
 - sporno odločbo razglasi za nično;
 - Parlamentu naloži povrnitev nepremoženjske škode, ocenjene *ex aequo et bono* na znesek 90.000 EUR, in
 - Parlamentu naloži plačilo vseh stroškov na obeh stopnjah.
- 25 Parlament Sodišču predlaga, naj:
- pritožbo razglasi za neutemeljeno in
 - pritožnici naloži plačilo stroškov.

Predlogi v nasprotni pritožbi

- 26 Parlament z nasprotno pritožbo Sodišču predlaga, naj:
- izpodbijano sodbo razveljavi;
 - vsebinsko odloči in zavrne pritožbo ter
 - pritožnici naloži plačilo stroškov.
- 27 Pritožnica Sodišču predlaga, naj:
- izpodbijano sodbo v delu, ki se nanaša na načela, navedena v točkah 80, 81 in 123 te sodbe, potrdi;
 - izpodbijano sodbo v delu, v katerem so zavrjeni predlogi pritožnice, razveljavi in posledično
 - ugodi njenim predlogom na prvi stopnji;
 - sporno odločbo razglasi za nično;
 - Parlamentu naloži povrnitev nepremoženjske škode, ocenjene *ex aequo et bono* na znesek 90.000 EUR, in
 - Parlamentu naloži plačilo vseh stroškov na obeh stopnjah.

Nasprotna pritožba

Trditve strank

- 28 Parlament v utemeljitev nasprotne pritožbe navaja dva pritožbena razloga, pri čemer se prvi nanaša na to, da naj bi Splošno sodišče v točki 81 izpodbijane sodbe s tem, da je razsodilo, da bi morala ta institucija pritožnici predložiti mnenje Posvetovalnega odbora, napačno uporabilo pravo, drugi pa na to, da je Splošno sodišče v točki 123 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo, ker se ni omejilo na preizkus očitne napake pri presoji.
- 29 Pritožnica to utemeljitev izpodbija.

Presoja Sodišča

- 30 Najprej je treba spomniti, da mora Sodišče po uradni dolžnosti obravnavati vsa vprašanja, ki se nanašajo na dopustnost pritožbe ali pritožbenih razlogov (glej v tem smislu sodbo z dne 28. februarja 2008, Neirinck/Komisija, C-17/07 P, EU:C:2008:134, točka 38 in navedena sodna praksa).
- 31 V zvezi s tem je treba navesti, da lahko, na eni strani, v skladu s členom 56, prvi in drugi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije pritožbo pred Sodiščem proti končnim odločbam Splošnega sodišča vložijo katera koli stranka, ki v celoti ali delno ni uspela s svojimi predlogi.
- 32 Na drugi strani člen 178(1) Poslovnika Sodišča zahteva, da se z nasprotno pritožbo predlaga, naj se odločba Splošnega sodišča v celoti ali deloma razveljavi.
- 33 V tej zadevi, kot je v bistvu generalni pravobranilec navedel v točki 37 sklepnih predlogov, za Parlament ni mogoče ugotoviti, da ni uspel s svojimi predlogi, saj je Splošno sodišče zavrnilo tožbo pritožnice in s tem njen predlog za razglasitev ničnosti sporne odločbe.
- 34 Ker se z obema razlogoma iz nasprotne pritožbe dejansko želi doseči le nadomestitev obrazložitve glede analize, ki jo je Splošno sodišče opravilo v točkah od 80 do 81 in 123 izpodbijane sodbe, jima ni mogoče ugoditi (glej v tem smislu sodbo z dne 27. marca 2019, Canadian Solar Emea in drugi/Svet, C-236/17 P, EU:C:2019:258, točka 75 in navedena sodna praksa).
- 35 Iz tega izhaja, da je treba oba razloga iz nasprotne pritožbe zavreči kot nedopustna.
- 36 V zvezi s predlogom Evropskega parlamenta glede stroškov zadošča spomniti, da v skladu členom 58 Statuta Sodišča Evropske unije pritožba ni dovoljena zgolj glede stroškov in njihove višine. Ker pa sta oba razloga iz nasprotne pritožbe nedopustna, temu predlogu Evropskega parlamenta ni mogoče ugoditi.
- 37 Glede na zgoraj navedene ugotovitve je treba nasprotno pritožbo v celoti zavrniti.

Glavna pritožba

- 38 Pritožnica v utemeljitev pritožbe navaja tri pritožbene razloge. Prvi se nanaša na kršitev pravice do izjave iz člena 41(2)(a) Listine. Drugi se nanaša na kršitev člena 41(1) Listine in obveznosti obrazložitve, ki jo ima Splošno sodišče, ter na izkrivljanje podatkov iz spisa in trditev, navedenih v njem. Tretji razlog se nanaša na kršitev člena 31(1) Listine, člena 12a(1) in (3) Kadrovskih predpisov in člena 24 Kadrovskih predpisov.

Trditve strank

- 39 Na prvem mestu pritožnica trdi, da je Splošno sodišče kršilo člen 12a(1) in (3) Kadrovskih predpisov in člen 24 teh predpisov, ker je v točkah 84 in 85 izpodbijane sodbe upoštevalo le enega od ciljev obravnave prošnje za pomoč, in sicer cilj ponovne vzpostavitve dobrega vzdušja v zadevni službi, ne da bi upoštevalo drugega od ciljev, na katerega je bilo opozorjeno v točki 83 te sodbe, in sicer dejansko izvrševanje prepovedi vseh oblik psihičnega nadlegovanja.
- 40 Na drugem mestu, izpodbijana sodba naj ne bi bila obrazložena in naj bi bila protislovna, saj naj bi Splošno sodišče ugotovilo, da se zapisniki o zaslišanju prič ne smejo sporočiti pritožnici, da se zavaruje anonimnost teh prič. Namreč, čeprav naj bi Splošno sodišče v točki 80 izpodbijane sodbe pojasnilo, da bi bilo lahko mnenje Posvetovalnega odbora sestavljeno v nezaupni obliki, ob spoštovanju anonimnosti prič, pa naj Splošno sodišče ne bi zavzelo stališča o tem vprašanju glede zapisnikov o zaslišanju. Tako naj Splošno sodišče ne bi brez pojasnila uporabilo enakih meril za oba zadevna dokumenta glede njune možnosti razkritja. Poleg tega naj bi bile navedbe Splošnega sodišča protislovne, ker naj to ne bi upoštevalo mogoče anonimizacije zapisnikov o zaslišanju prič, čeprav isti cilj zagotavljanja anonimnosti prič velja tako za sporočitev mnenja Posvetovalnega odbora kot tudi za te zapisnike o zaslišanju.
- 41 Pritožnica meni, da je Splošno sodišče, ker je na podlagi nezakonitosti, ki jih je ugotovilo v točkah od 83 do 85 izpodbijane sodbe, presodilo, da ji zapisniki o zaslišanju prič ne bi smeli biti posredovani, preden ne poda svojih pripomb, s temi točkami kršilo člen 41(2)(a) Listine in njeno pravico do izjave.
- 42 Pritožnica na tretjem mestu v bistvu trdi, da je Splošno sodišče v točki 89 izpodbijane sodbe s tem, da je priznalo, da je OPSP za odločanje o prošnji za pomoč za dopolnitev jedrnatosti mnenja Posvetovalnega odbora potreboval zapisnike o zaslišanju, implicitno, vendar nujno priznalo, da njena pravica do izjave ni bila zagotovljena.
- 43 Na četrtem mestu pritožnica v bistvu meni, da čeprav je Splošno sodišče v točki 90 izpodbijane sodbe priznalo, da je predložila nove trditve, ki temeljijo na zapisnikih zaslišanja v fazi sodnega postopka, ki bi lahko privedli do drugačnega izida glede vprašanja prošnje za pomoč, pa je rzsodilo, da ni šlo za kršitev pravice do izjave. Pritožnica meni, da ta presoja Splošnega sodišča temelji na napačni predpostavki, v skladu s katero ji zapisniki o zaslišanju ne bi smeli biti posredovani.
- 44 Parlament v odgovor v bistvu meni, da je treba prvi pritožbeni razlog zavrniti kot neutemeljen.
- 45 Parlament na prvem mestu trdi, da je zaupnost v skladu s členom 41(2)(b) Listine legitimna omejitev pravice do zaslišanja.
- 46 Parlament v zvezi s tem pojasnjuje, da je treba nujno zagotoviti zaupnost pričevanj pri upravnih preiskavah, ne le v razmerju do domnevnega nadlegovalca, temveč tudi v razmerju do pritožnika, da bi se pričam zagotovila svoboda govora. Na eni strani bi lahko namreč možnost umika te zaupnosti, zlasti v fazi sodnega postopka, ovirala vodenje nevtralnih in objektivnih preiskav, v katerih osebe, pozvane na zaslihanje, prostovoljno sodelujejo kot priče. Na drugi strani naj bi zaupnost tem pričam dajala jamstva, saj bi te tako imele zagotovilo, da se ne bodo soočile s povračilnimi ukrepi niti s pritiski vpletenih oseb.
- 47 Parlament dodaja, da predsednik Posvetovalnega odbora pričam v skladu z internimi pravili na tem področju zagotovi, da bodo njihova pričanja ostala zaupna.
- 48 Parlament na drugem mestu navaja, da cilj ponovne vzpostavitve dobrega vzdušja v službi dopolnjuje cilj prenehanja nadlegovanja in ga od njega ni mogoče ločiti. Zato bi lahko z umikom zaupnosti prišlo do nastanka sporov v službi in bi se v njenem okviru ponovno vnelo morebitno sovraštvo. Zato naj pritožnica ne bi mogla trditi, da Splošno sodišče ni upoštevalo drugega od teh ciljev.

- 49 Parlament na tretjem mestu poudarja, da anonimizacija zaslišanja, in sicer izbris imen prič, ne zadošča za zagotovitev nemožnosti identifikacije osebe, ki priča, glede na to, da je identifikacijo priče mogoče ugotoviti tudi z navzkrižnim preverjanjem informacij in zlasti s samimi dejstvi, ki jih ta potrdi.
- 50 Parlament na četrtem mestu trdi, da je imela pritožnica 1. aprila 2016 na podlagi člena 41 Listine v celoti možnost uveljavljati svojo pravico do izjave, saj je na ta dan prejela obvestilo o razlogih, na katere je uprava oprla namero o zavrnitvi njene prošnje za pomoč. Parlament v tem okviru opozarja, da po mnenju sodišča Unije na področju pomoči zaradi nadlegovanja vlagatelj prošnje za pomoč nima tako obsežnega pravnega varstva, kot je varstvo, zagotovljeno v okviru pravice do obrambe, temveč ima, da bi se spoštovala pravica do dobrega upravljanja, v skladu s členom 41(2)(a) Listine pravico do izjave.
- 51 Zato naj bi pravilna razlaga člena 41 Listine pomenila, da pritožnica ni upravičena prejeti vseh dokumentov, sestavljenih v okviru obravnave njene prošnje za pomoč, temveč le razloge, na katere je uprava oprla svojo namero o zavrnitvi te prošnje. Iz tega naj bi sledilo, da pritožnica na podlagi uveljavljanja svoje pravice do izjave ne bi mogla imeti dostopa do zapisnikov o zaslišanju.
- 52 Na petem mestu Parlament očitek pritožnice, ki se nanaša na točko 90 izpodbijane sodbe, šteje za brezpredmeten, ker pritožnica nikakor ne more imeti dostopa do pričevanj, ki so sama po sebi zaupna. Tudi ob predpostavki, da bi pritožnica imela tako pravico, Parlament meni, da ta ni navedla nobene nove trditve, ki bi lahko vplivala na odločbo generalnega direktorja za kadrovske zadeve z dne 3. junija 2016 o zavrnitvi prošnje za pomoč.

Presoja Sodišča

- 53 Pritožnica s prvim pritožbenim razlogom Splošnemu sodišču v bistvu očita kršitev pravice do izjave, kakor je zagotovljena s členom 41(2)(a) Listine, ker je menilo, da dejstvo, da se ji pred sprejetjem sporne odločbe zavrne dostop do zapisnikov o zaslišanju prič, ki jih je sestavil Posvetovalni odbor, ni v nasprotju s to določbo.
- 54 Prvič, navesti je treba, da je OPSP pritožnico sicer res zaslišal na podlagi dopisa z dne 8. decembra 2015, v katerem so navedeni razlogi, iz katerih je generalni direktor za kadrovske zadeve predvidel zavrnitev njene prošnje za pomoč. Vendar pritožnica ni imela ne mnenja Posvetovalnega odbora niti zapisnikov o zaslišanjih, ki jih je opravil ta odbor, da bi oblikovala pripombe o razlogih, ki jih je OPSP v tem dopisu navedel za zavrnitev prošnje za pomoč.
- 55 Drugič, kot je Splošno sodišče opozorilo v točkah 73 in 74 izpodbijane sodbe, je sporna odločba, ker je bila z njo zavrnjena prošnja za pomoč in je bil v njej ugotovljen neobstoj psihičnega nadlegovanja, posamični ukrep, sprejet v zvezi s pritožnico, ki jo je prizadel v smislu člena 41(2) Listine.
- 56 Tretjič, pojasniti je treba, da se lahko domnevna žrtev v okviru postopka, kakršen je ta v obravnavani zadevi, na podlagi načela dobrega upravljanja sklicuje na pravico do izjave. Člen 41 Listine, naslovljen „Pravica do dobrega upravljanja“, namreč v odstavku 1 določa, da ima vsakdo pravico, da institucije, organi, uradi in agencije Unije njegove zadeve obravnavajo nepristransko, pravično in v razumnem roku.
- 57 Poleg tega ta člen 41 v odstavku 2 določa, da pravica do dobrega upravljanja med drugim vsebuje pravico vsake osebe, da se izjasni pred sprejetjem kakršnega koli posamičnega ukrepa, ki jo prizadene, pravico vsake osebe do vpogleda v svoj spis ob spoštovanju legitimnih interesov zaupnosti ter poklicne in poslovne tajnosti ter obveznost uprave, da svoje odločitve obrazloži.
- 58 Natančneje, pravica do izjave zagotavlja, da ima vsaka oseba možnost, da ustrezno in učinkovito poda svoje stališče v upravnem postopku, in to pred sprejetjem vsake odločbe, ki bi lahko negativno vplivala na njene interese (sodba z dne 4. aprila 2019, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, točka 53).

- 59 Zato mora Sodišče preveriti, ali je Splošno sodišče s tem, da je v točkah od 82 do 87 izpodbijane sodbe razsodilo, da pravica do izjave ne pomeni obveznosti, da se pritožnici pred sprejetjem sporne odločbe predložijo zapisniki o zaslišanju prič, napačno uporabilo pravo. V zvezi s tem je Splošno sodišče ugotovilo, da uprava lahko, da bi zagotovila učinkovito izvajanje prepovedi vsakršne oblike psihičnega nadlegovanja na delovnem mestu, določi možnost, da se pričam, ki privolijo, da bodo pripovedovale o spornih dejstvih v zatrjevanem primeru nadlegovanja, zagotovi, da bodo njihova pričevanja ostala zaupna tako v razmerju do domnevnega nadlegovalca kot v razmerju do domnevne žrtve.
- 60 Sodišče je že ugotovilo, da ima v okviru spora na področju nadlegovanja, ki vključuje evropske uradnike, oseba, ki pri direktoratu za kadrovske zadeve vloži pritožbo zaradi nasilja, pravico, da se ji – zato da bi lahko zadevni instituciji, preden ta sprejme odločbo, učinkovito predstavila svoja stališča – posreduje vsaj povzetek izjav osebe, obdolžene nadlegovanja, in drugih prič, zaslišanih v postopku preiskave, ta povzetek pa je treba po potrebi posredovati ob spoštovanju načela zaupnosti. Sodišče je navedlo, da je tako, ker so bile te izjave uporabljene v poročilu, predloženem organu, ki je sprejel odločbo, da se pritožbi ne ugodi, in ker so vsebovale priporočila, na katera je ta organ oprl svojo odločbo (glej v tem smislu sodbo z dne 4. aprila 2019, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, točka 57).
- 61 V obravnavani zadevi je iz točk 80 in 89 izpodbijane sodbe razvidno, da OPSP za odločitev o prošnji za pomoč ni razpolagal le z mnenjem Posvetovalnega odbora, ampak tudi z zapisniki o zaslišanju prič, v katerih je bil podan celovit in podroben pogled na resničnost dejstev ter na to, kako so ta dejstva dojemali različni člani osebja zadevnega oddelka.
- 62 Ker je OPSP za sprejetje sporne odločbe upošteval zapisnike o zaslišanju, je pomembno, kot je navedel generalni pravobranilec v točki 62 sklepnih predlogov, da se lahko pritožnica izreče o njihovi vsebini. Zato je imela pritožnica pravico, da se ji, zato da bi učinkovito predstavila svoja stališča, posreduje vsaj povzetek tako mnenja Posvetovalnega odbora kot zapisnikov o zaslišanju prič, saj je OPSP sporno odločbo oprl na te dokumente.
- 63 Vendar je treba pri posredovanju navedenih dokumentov pritožnici spoštovati legitimne interese zaupnosti, ki morajo biti uravnoteženi s pravico do izjave (glej v tem smislu sodbo z dne 4. aprila 2019, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, točka 57).
- 64 Splošno sodišče je v točki 83 izpodbijane sodbe menilo, da lahko uprava določi možnost, da se pričam, zaslišanim v okviru preiskave, zagotovi, da bodo njihova pričevanja ostala zaupna.
- 65 Ta svoboda, podeljena upravi, pa ni nujno v neskladju s spoštovanjem pravice do izjave osebe, ki se je pritožila zaradi dejanj psihičnega nadlegovanja.
- 66 Za zagotovitev zaupnosti pričevanj in ciljev, ki jih ta zaupnost varuje, je namreč mogoče, kot je generalni pravobranilec poudaril v točki 71 sklepnih predlogov, uporabiti nekatere tehnike, kot so anonimizacija, razkritje bistva pričevanj v obliki povzetka ali prikritje nekaterih delov vsebine pričevanj, pri čemer je treba zagotoviti, da je tožeča stranka zaslišana pred sprejetjem odločbe, ki posega v njen položaj (glej v tem smislu sodbo z dne 4. aprila 2019, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, točka 59).
- 67 Vendar je Splošno sodišče menilo, da OPSP ni kršil pravice do izjave pritožnice s tem, da ji pred sprejetjem sporne odločbe ni posredoval zapisnikov o zaslišanju prič, ne da bi raziskal, ali je bilo mogoče spoštovanje legitimnih interesov zaupnosti uskladiti s to pravico.
- 68 Poleg tega je treba poudariti, da so bile tehnike, kakršne so te iz točke 66 te sodbe, natančno uporabljene v postopku pred Splošnim sodiščem, ki je Parlamentu odredilo predložitev deloma prikrite anonimizirane različice zadevnih zapisnikov.

- 69 Zato je Splošno sodišče, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 76 sklepnih predlogov, napačno uporabilo pravo, ker ni ugotovilo, da je bilo to, da pritožnici ni bil posredovan niti anonimiziran povzetek izjav različnih prič, ter to, da se pritožnica – preden je generalni direktor za kadrovske zadeve sprejel sporno odločbo, ki jo je prizadela – v zvezi s temi izjavami ni mogla izjaviti, zaradi česar tudi ni mogla pripraviti upoštevnihih stališč v zvezi z njihovo vsebino, v nasprotju z zahtevami iz člena 41 Listine.
- 70 Iz zgoraj navedenega je razvidno, da je treba prvemu pritožbenemu razlogu glavne pritožbe ugoditi in na tej podlagi razveljaviti izpodbijano sodbo v celoti, ne da bi bilo treba preučiti druge trditve, ki jih je pritožnica navedla v okviru tega pritožbenega razloga, niti druge pritožbene razloge glavne pritožbe.

Tožba pred Splošnim sodiščem

- 71 Sodišče lahko v skladu s členom 61, prvi odstavek, drugi stavek, Statuta Sodišča Evropske unije v primeru razveljavitve odločbe Splošnega sodišča samo dokončno odloči o zadevi, če stanje postopka to dovoljuje.
- 72 Spomniti je namreč treba, da je iz ustaljene sodne prakse razvidno, da kršitev pravice do obrambe, zlasti pravice osebe do izjave, v skladu z ustaljeno sodno prakso povzroči razglasitev ničnosti odločbe, sprejete v postopku, le če bi bil izid tega postopka, če te kršitve ne bi bilo, drugačen (sodbi z dne 10. septembra 2013, G. in R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, točka 38, in z dne 4. aprila 2019, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, točka 76).
- 73 V obravnavani zadevi je, kot je razvidno iz točke 69 te sodbe, to, da pritožnici – preden je generalni direktor za kadrovske zadeve sprejel sporno odločbo, ki jo je prizadela – ni bil posredovan niti anonimiziran povzetek izjav različnih prič in da se glede njih ni mogla izjaviti, zaradi česar tudi ni mogla pripraviti upoštevnihih stališč v zvezi z njihovo vsebino, v nasprotju z zahtevami iz člena 41 Listine. Vendar kot je navedel generalni pravobranilec v točkah od 121 do 123 sklepnih predlogov, to neposredovanje pomeni nepravilnost, ki je neizogibno vplivala tako na mnenje Posvetovalnega odbora kot tudi na sporno odločbo. Če bi bila pritožnici namreč dana možnost, da se učinkovito izjavi, bi lahko prepričala generalnega direktorja za kadrovske zadeve, da je bila mogoča drugačna presoja dejstev in različnih elementov glede okvira, odločilnega za to odločbo, ter da bi jim bilo treba dati drugačno težo.
- 74 Zato ni mogoče izključiti, da bi bila odločba, ki jo je generalni direktor za kadrovske zadeve sprejel glede prošnje za pomoč, ki jo je vložila pritožnica, lahko pozitivna.
- 75 Zato je treba izpodbijano odločbo razglasiti za nično.
- 76 V zvezi z zahtevkoma za povrnitev škode, ki ju je vložila pritožnica, je treba navesti, prvič, da je razglasitev ničnosti sporne odločbe ustrezno povračilo za vso nepremoženjsko škodo, ki je pritožnici lahko nastala v obravnavani zadevi.
- 77 Zahtevka za povrnitev te nepremoženjske škode sta torej brezpredmetna, zato o tem vprašanju ni treba odločiti (glej v tem smislu sodbo z dne 4. aprila 2019, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, točka 81).
- 78 V teh okoliščinah je treba zahtevke, ki jih je pritožnica navedla za povrnitev škode, zavrniti.

Stroški

- 79 Člen 184(2) Poslovnika Sodišča določa, da če je pritožba utemeljena in Sodišče samo dokončno odloči v sporu, o stroških odloči Sodišče.

- 80 V skladu s členom 138(1) tega poslovnika, ki se v pritožbenem postopku uporablja na podlagi njegovega člena 184(1), se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.
- 81 Ker Parlament s svojimi predlogi v bistvenem ni uspel, mu je treba naložiti, da poleg svojih stroškov krije tudi stroške pritožnice, ki se v skladu z njenimi predlogi nanašajo na postopek na prvi stopnji in na pritožbeni postopek.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

- 1. Sodba Splošnega sodišča Evropske unije z dne 29. junija 2018, HF/Parlament (T-218/17, EU:T:2018:393), se razveljavi.**
- 2. Odločba generalnega direktorja Evropskega parlamenta za kadrovske zadeve kot organa, pristojnega za sklepanje pogodb o zaposlitvi pri tej instituciji, z dne 3. junija 2016 o zavrnitvi prošnje za pomoč v smislu člena 24 Kadrovskih predpisov za uradnike Evropske unije, ki jo je vložila HF, se razglasi za nično.**
- 3. Pritožba se v preostalem zavrne.**
- 4. Evropskemu parlamentu se naloži, naj poleg svojih stroškov krije tudi stroške, ki so HF nastali v postopku na prvi stopnji in v pritožbenem postopku.**

Podpisi